

Lapsen tuen, oppimisen ja
koulunkäynnin tuen
kehittäminen – haaste
myös
opettajankoulutukselle

HOHTO-hanke

25.05.2021

KT, Opetusneuvos Jussi Pihkala OKM

#OikeusOppia

Oikeus oppia -kehittämishjelma vuosina 2020–2022

OKM toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatua ja tasa-arvoa parantavat Oikeus oppia -kehittämishjelmat vuosina 2020–2022. Ohjelmilla edistetään oppimista, tasa-arvoa ja hyvinvointia.

Tavoitteena on kaventaa ja ennaltaehkäistä oppimiseroja sekä vahvistaa oppimisen tukea. Perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämishjelmaan varataan kolmen vuoden aikana 180 miljoonaa euroa ja varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon kehittämishjelmaan 125 miljoonaa euroa.

Kehittämishjelman hankkeissa uudistetaan lainsäädäntöä, vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rahoitusjärjestelmien vaikuttavuutta sekä etsitään yhdenvertaisuutta vahvistavia ja vaikuttavia käytänteitä sekä toimintatapoja.

#OikeusOppia

Tuen työryhmän tehtävänä on tehdä ehdotuksia:

- teemaan liittyvän lainsäädännön muuttamiseksi
- lähikoulu- ja lähipäiväkotiperiaatteen vahvistamiseksi sekä
- henkilöstön tukeen liittyvän osaamisen lisäämiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa.
- Tavoitteena on rakentaa entistä tiiviimpää ja tarkoituksenmukaista käsitteellistä, juridista ja toimintakäytäntöihin liittyvää jatkumoa varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen kesken.

#OikeusOppia

Johtoryhmä / OPH ja OKM

Strateginen johto

Kansallinen VIP-työ

Kansalliset tilaisuudet (Oph ja Valteri)
Temaattiset ryhmät (Oph ja Valteri)
Sidosryhmäyhteistyö (Oph ja Valteri)

VIP-alueytyö

- Alueelliset ryhmät suunnittelevat toiminnan Valterin, tarvittaessa OKM:n ja OPH:n edustajien kanssa.
- Nimetyt alueyhdyshenkilöt koordinoivat operatiivista toimintaa.

Kuntien nimeämät VIPU-henkilöt

- Toimivat yhdyshenkilöinä VIP-verkoston ja opetuksen järjestäjän välillä tiedonkulun varmistamiseksi
- Tuen vastuuhenkilö + opiskeluhuollon edustaja

Vaatu-työnyrkki

Vaatu-työnyrkki* suunnittelee ja koordinoi Vaatu-työtä viidellä alueella

Vaatu-alueytyö

- VIP:n alueelliset ryhmät osallistuvat vaatutyön käytännön toimien suunnitteluun tarvittavin osin. Suunnitelmat esitellään vuosittain joryssä.
- Nimetyt VIP-alueyhdyshenkilöt tukevat myös Vaatutyön operatiivista toimintaa.

Sote- ja
perhekesku
S-
yhteistyö

OT-
keskus-
yhteistyö

* = 4 jäsentä ja varajäsenet

Varhaiskasvatuksen laadun parantaminen

- Laatumittarit ja digitaalinen laadun arviointijärjestelmä (Karvi)
- 5v pedagogiikan tilannekuva ja taito- ja taidesisältöjen selvitys (Karvi, julkaistu 4.5)
- Johtajuustoiminnot
- Valtakunnallinen kaksivaiheinen varhaiskasvatuksen johtajuuden nykytilan selvitys (Karvi)
- Johtajuuden tukisivusto (OPH)
- Johtajuuden tukimateriaalia (mm. vasutyön johtaminen) (OPH)
- Varhaiskasvatuksen johtajien kehittäjäverkosto (OPH)
- Varhaiskasvatuksen johtajuustutkijoiden verkosto (OPH)
- Johtajuuden kehittämissuunnitelma ja koulutuskokonaisuus varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen (valmisteilla / OKM)

#OikeusOppia

- Lähikouluperiaatteen ja inklusion näkökulmasta perusopetuslaki ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet antavat opetuksen ja tuen järjestämiselle viitekehyksen, mutta eivät määrää järjestämään tukea tietyllä tavalla ja tietyssä paikassa.
- Perusopetuslaki 17 §: ”Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa”). Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestäjä (kunta) siis edelleen päättää opetuksen toteutuspaikasta.

#OikeusOppia

Okm:n lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta. Lausunnon viimeinen jättöpäivä on 7.6.2021.

- Hallituksen esitys liittyy hallitusohjelman kirjaukseen, että varhaiskasvatukseen kehitetään kolmiportaisen tuen malli.
- Lakiin esitetään lisättäväksi uusi 3 a luku, jossa säädettäisiin lapselle annettavasta tuesta. Luvussa säädettäisiin lapsen oikeudesta varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen, annettavasta tuesta ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista, hallintopäätöksen antamisesta sekä muutoksenhausta. Ehdotusten myötä syntyisi nykyistä vahvempi tuen jatkumo esi- ja perusopetuksen tukeen.
- Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022

#OikeusOppia

POL / Lainsäädäntövalmistelun alustava tiekartta

- **OSA I: Perusopetuslain muutoksien valmistelu**
- -Lausuntokierros loppukevät 2022, eduskuntakäsittely syysistuntokausi 2022, lainsäädäntömuutokset voimaan 1.8.2023
- **OSA II: Opetussuunnitelman perusteiden muutokset**
- Opetushallitus päivittää perusopetuksen valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet ja lukion valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet vastaamaan lainsäädäntöä.
- Paikallisten opetussuunnitelmien muutoksien valmistelu keväällä 2023.
- Toimeenpanon tuki kevät 2023.
- **OSA III: Valtioneuvoston asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta**
- Erillinen lausuntopyyntö kehittämistarpeista kevät 2022.

#OikeusOppia

Helsingin yliopiston Koulutuksen arviointikeskuksen selvitys valmistuu 31.10.2021

- - Millaisiin oppimisen ja koulunkäynnin tarpeisiin perustuen yleistä, tehostettua tai erityistä tukea tarjotaan oppilaille?
- - Mitä konkreettisia tuen muotoja sisältyy tuen eri tasoille?
- - Miten tehostetun ja erityisen tuen rajapinta määrittyy?
- Tavoitteena on selkiyttää etenkin tehostetun ja erityisen tuen eroavaisuuksia em. kysymysten osalta.

#OikeusOppia

POL - Alustavasti havaittuja muutostarpeita:

hallinnollisen päätöksen ja toimeenpanoasiakirjojen välinen ero

- hallinnollisen päätöksen ja toimeenpanoasiakirjojen välinen ero
- yksilöllistämisen lakisääteinen perusta ns. tähtioppilaat
- POL 18 §:n täsmentäminen – miltä osin laissa säädetystä voidaan poiketa
- POL 26 § perusopetuksen suorittamisen laajentaminen 18 ikävuoteen
- mitä tukimuotoja sisältyy tehostettuun ja erityiseen tukeen - rajapinta
- pedagogiset asiakirjat
- kelpoisuusehtojen tarkastaminen
- selvityksen huomiot muutostarpeista
- toiminta-alueittainen opetus –(OPS/lainsäädäntö)
- Avustajapalvelut
- perusopetusasetus – ryhmäkokoja koskeva sääntely
- Yhteistyö oppilashuollon kanssa

#OikeusOppia

**KIITOS, HYVÄÄ ALKAVAA KESÄÄ!
JAKSAMISTA!**

#OikeusOppia